

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

წიგნი

ფინანსური და ეკონომიკური წიგნიერება სკოლებში

ტრენინგი მასწავლებლებისთვის

II დღე

საქართველოს ეროვნული ბანკი

2025

ტრენინგის დღის წესრიგი

30 აპრილი, 18:00-20:30 სთ

საკითხები - II დღე

- ბაზარი (მოთხოვნა-მიწოდება) და ფასი
- თამაში - „მოთხოვნა და მიწოდება“
- საჯარო და კერძო საკუთრება
- აქტივობა - საქონლის კლასიფიკაცია

შესვენება

19:20-19:35

როგორ შეაფასებდით გუშინდელ ტრენინგს?

რას ელოდებით დღეს?

საკითხი 2:

ბაზარი (მოთხოვნა და
მიწოდება) და ფასი

საჭიროებები და სურვილები (მოთხოვნილებები)

საჭიროება

ყველაფერი ის, რაც აუცილებელია ცხოვრებისათვის, ჩვენი ძირითადი მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად და ჯანმრთელობის და კეთილდღეობის შესანარჩუნებლად

სურვილი

ყველაფერი ის, რაც შესაძლოა აუცილებელი სულაც არ არის, მაგრამ გვინდა და სიხარულს გვანიჭებს.

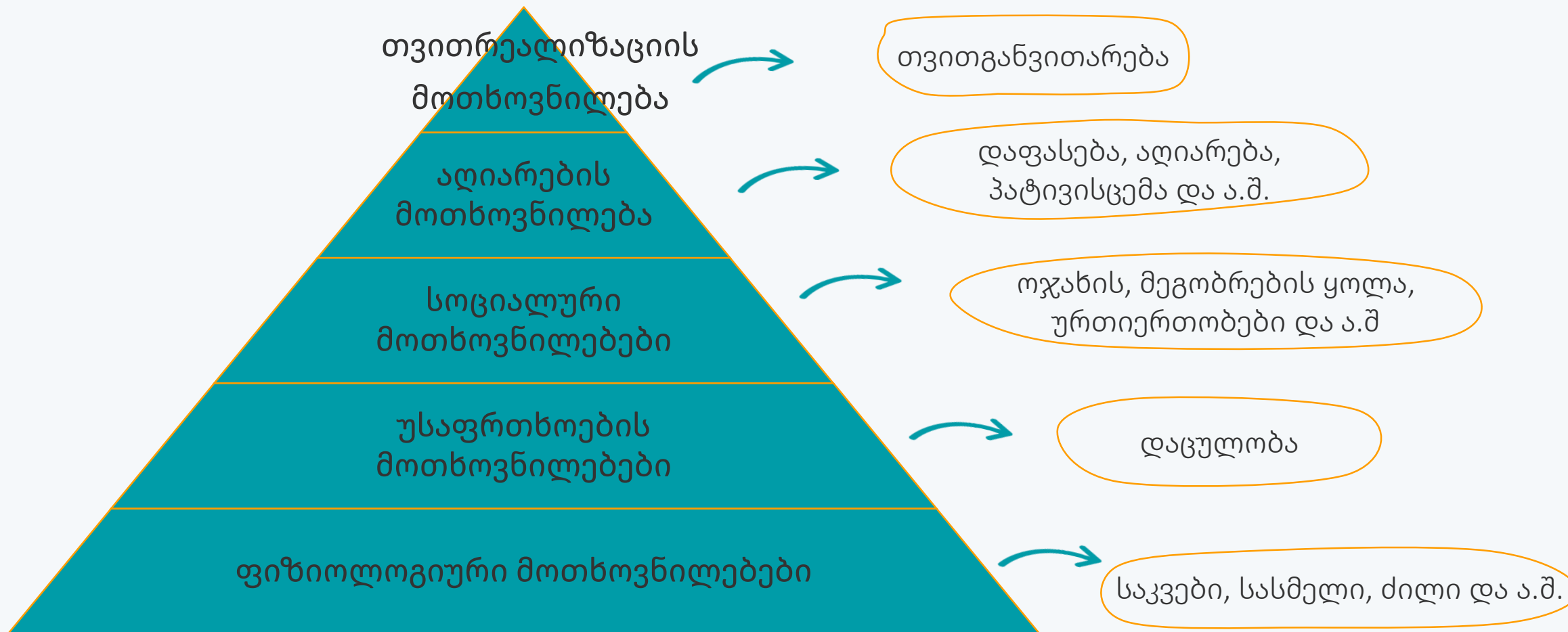

საჭიროებები და სურვილები (მოთხოვნილებები)

საჭიროებები და სურვილები (მოთხოვნილებები)

ბაზარი და ფასი

8

საჭიროებები და სურვილები (მოთხოვნილებები)

რესურსები

შეზღუდულობა

გადაწყვეტილების
მიღება

ეკონომიკა - მეცნიერება, რომელიც შეისწავლის როგორ ანაწილებენ
ადამიანები, კომპანიები და მთავრობები შეზღუდულ რესურსებს

საჭიროებები და სურვილები (მოთხოვნილებები)

მსყიდველობითუნარიანობით განმტკიცებული მოთხოვნილებები
შეიძლება გახდეს ეკონომიკური მოთხოვნები.

მოთხოვნილება

ფული

მოთხოვნა

ჩვენი მოთხოვნილებების
(საჭიროებებისა და სურვილების)
დასაკმაყოფილებლად ვყიდულობთ
საქონელსა და მომსახურებას

ბაზარი და ფასი

11

მოთხოვნა

ფასი

მიწოდება

საქონლისა და მომსახურების ის
რაოდენობა, რომლის შეძენაც სურთ და
შეუძლიათ მომხმარებლებს

საქონლისა და მომსახურების ის
რაოდენობა, რომელიც ხელმისაწვდომია
მომხმარებლისთვის

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

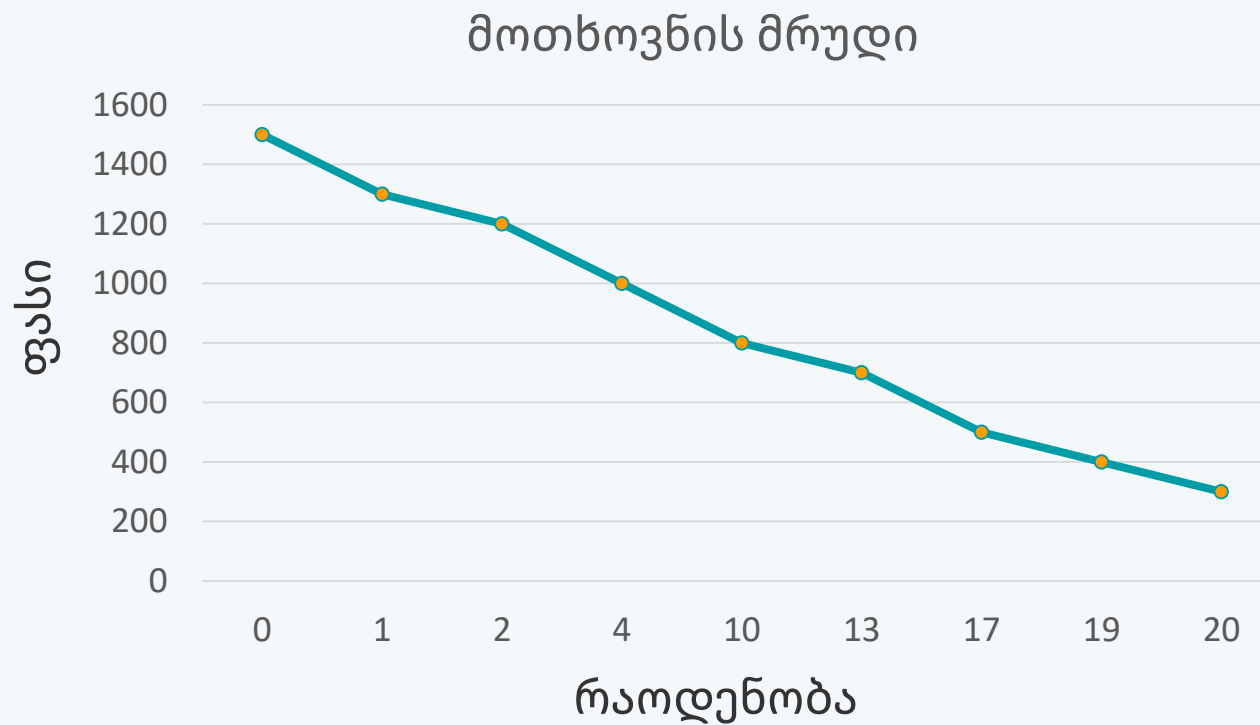

უნივერსალი

მოთხოვნა

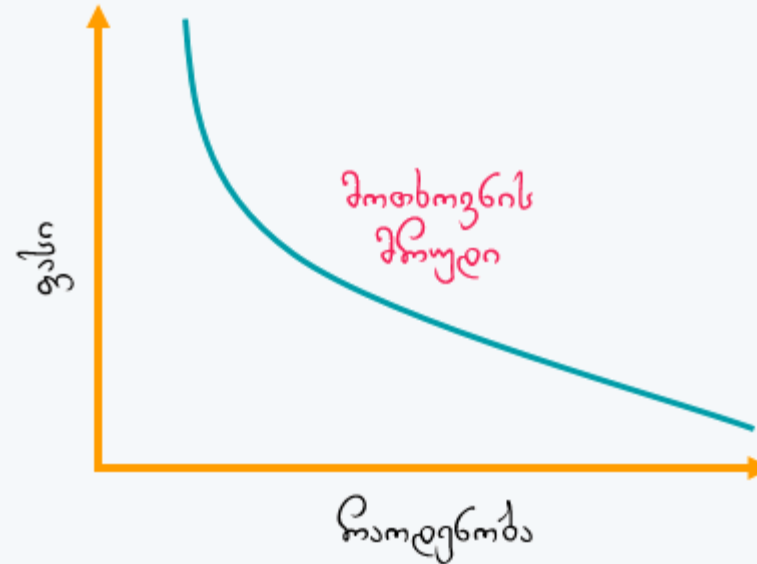
ფასი	მოთხოვნილი რაოდენობა
300	20
400	19
500	17
700	13
800	10
1000	4
1200	2
1300	1
1500	0

მოთხოვნა

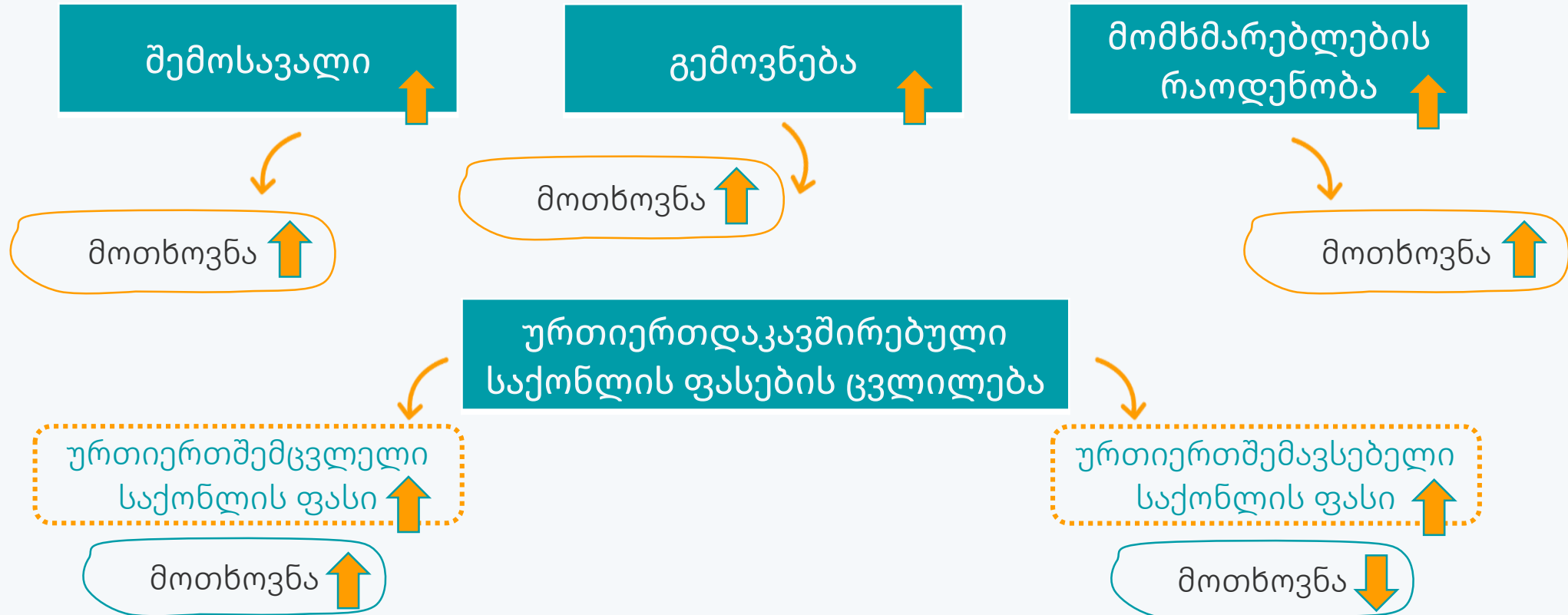
მოთხოვნის კანონის მიხედვით, საქონელზე მოთხოვნა იზრდება, როცა მისი ფასი მცირდება. ამასთან, თუკი საქონლის ფასი იზრდება, მასზე მოთხოვნა მცირდება.

მოთხოვნა

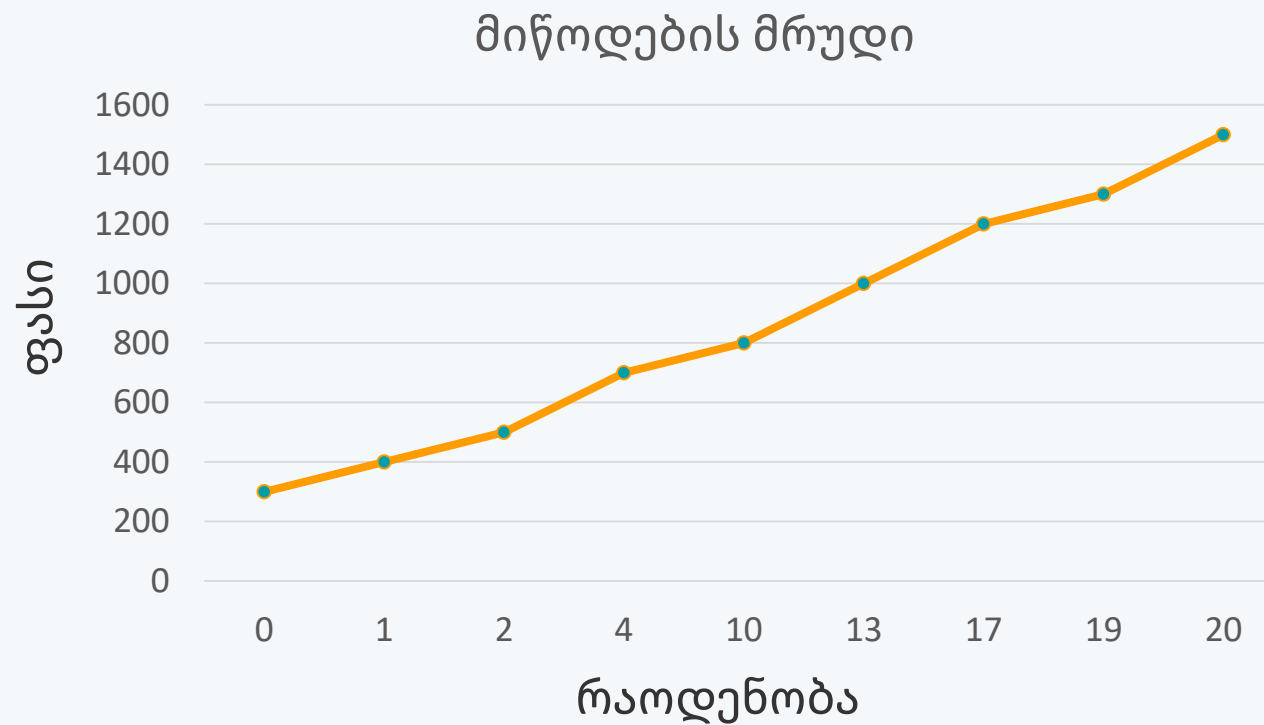
მოთხოვნაზე მოქმედი ფაქტორები

მიწოდება

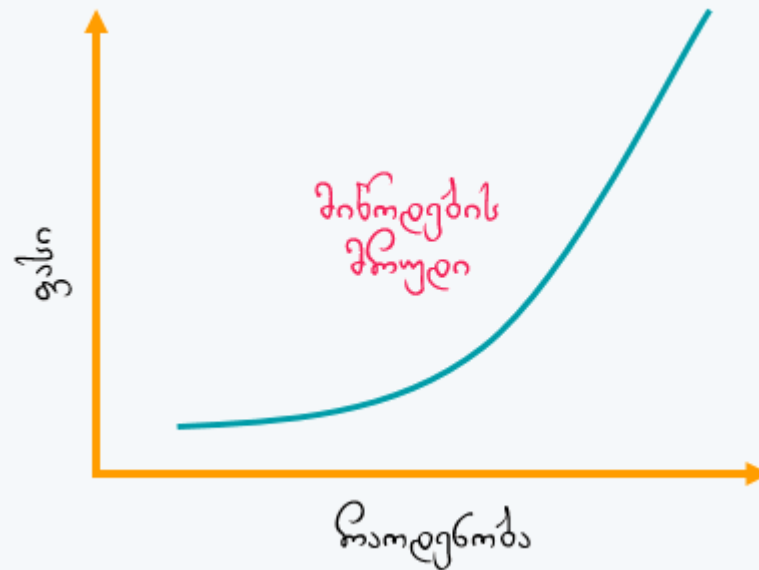
ფასი	მიწოდებული რაოდენობა
300	0
400	1
500	2
700	4
800	10
1000	13
1200	17
1300	19
1500	20

მიწოდება

მიწოდების კანონის მიხედვით, რაც უფრო იზრდება საქონლისა თუ მომსახურების ფასი, მით უფრო იზრდება მიწოდებული რაოდენობაც და პირიქით.

მიწოდება

მიწოდებაზე მოქმედი ფაქტორები

ინგრედიენტების
ფასები ↑

მიწოდება ↓

ტექნოლოგიური
განვითარება ↑

მიწოდება ↑

მიმწოდებელთა
რაოდენობა ↑

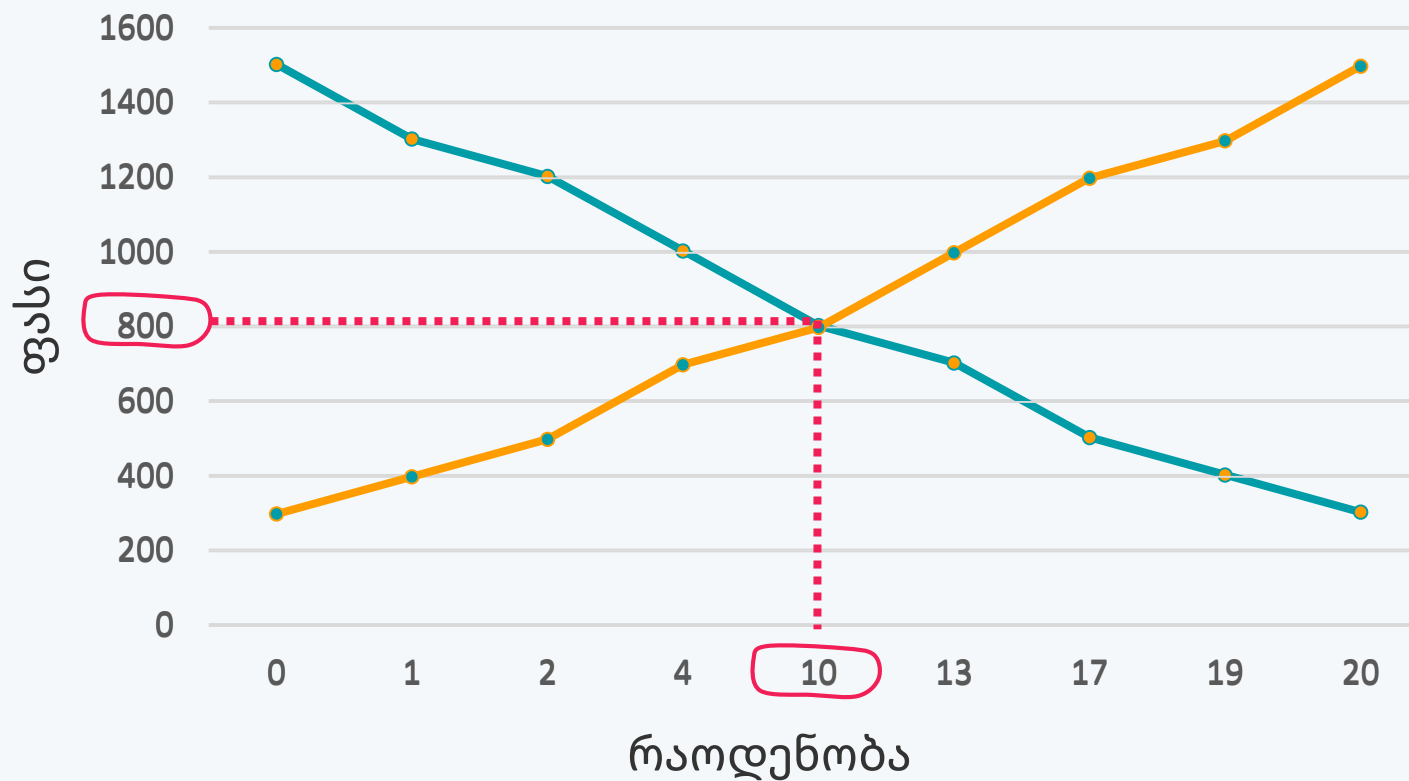

მიწოდება ↑

მოთხოვნისა და მიწოდების თანაფარდობა

მოთხოვნისა და მიწოდების თანაფარდობა

წონასწორული ფასი მიიღწევა როდესაც მოთხოვნა და მიწოდება ტოლია, ანუ საქონელის ან მომსახურების სწორედ იმდენი რაოდენობაა ბაზარზე გასაყიდად, რამდენი მოთხოვნაცაა მასზე.

მოთხოვნა

=

მიწოდება

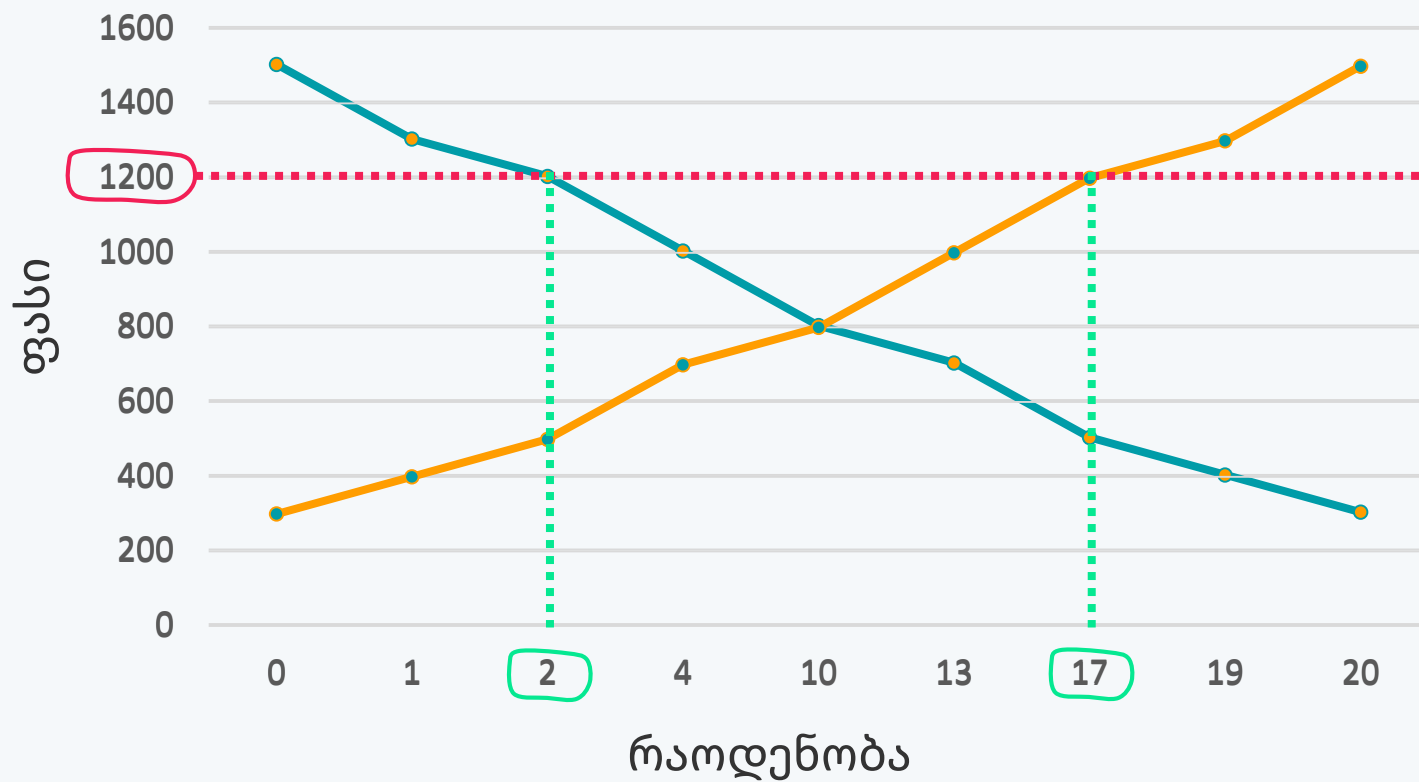

წონასწორული ფასი

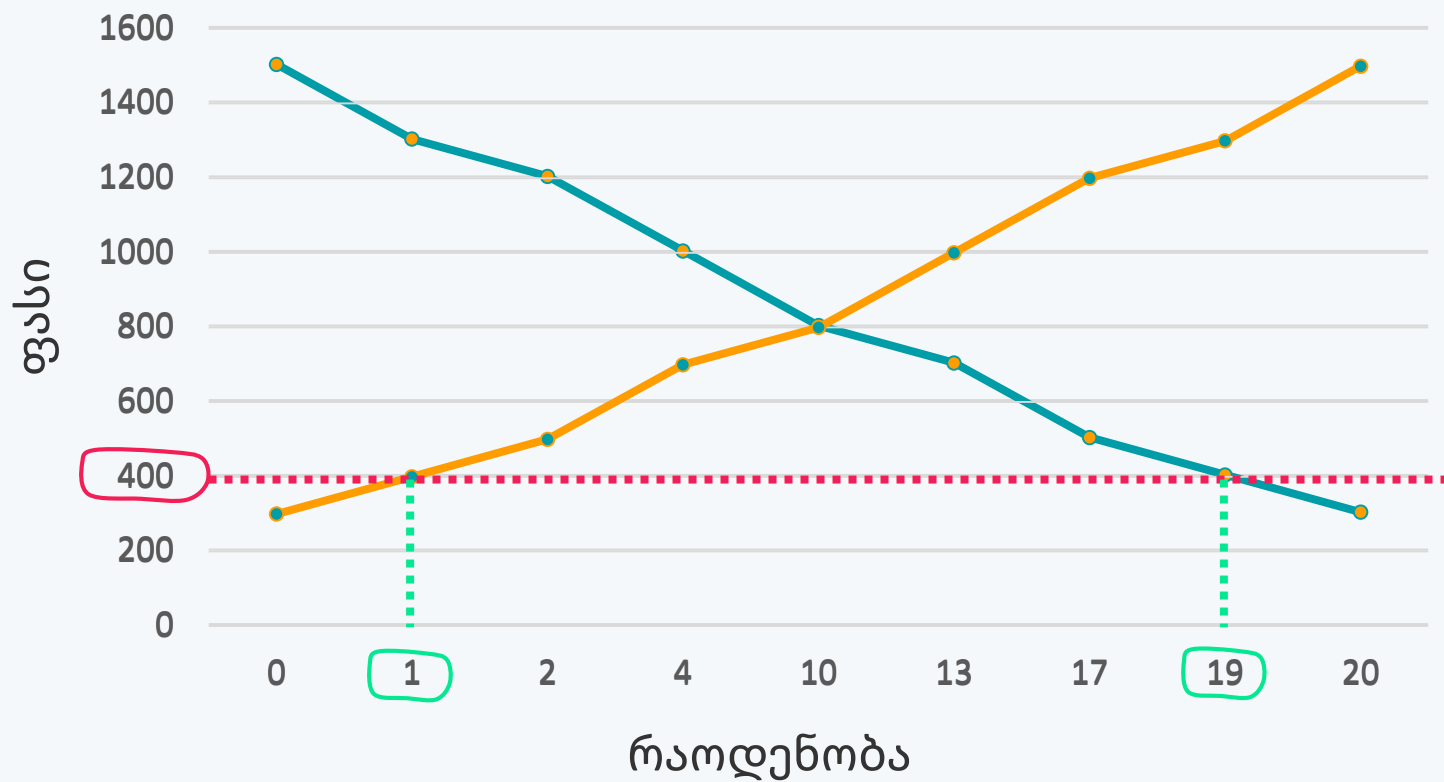

სიჭარბე

დეფიციტი

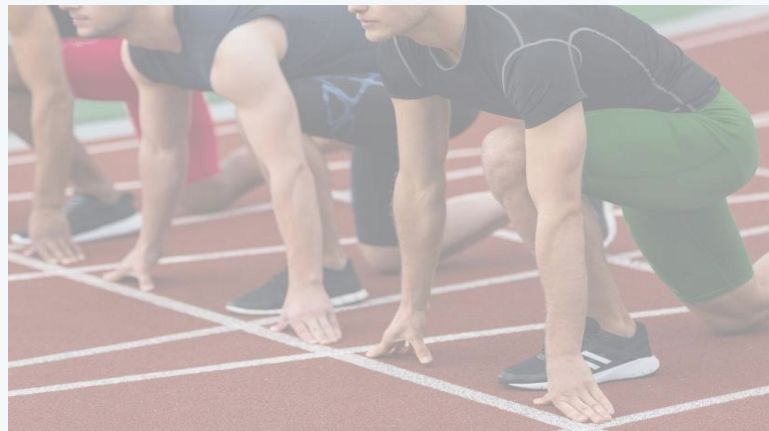

კონკურენცია

კონკურენცია - ბაზრის მონაწილეთა შეჯიბრი

კონკურენტული ბაზარი - ბაზარი, სადაც ბევრი მიმწოდებელი და მომხმარებელია და ცალკეულ მათგანს ფასზე გავლენის მოხდენა არ შეუძლია

კონკურენცია

კონკურენციის უპირატესობები

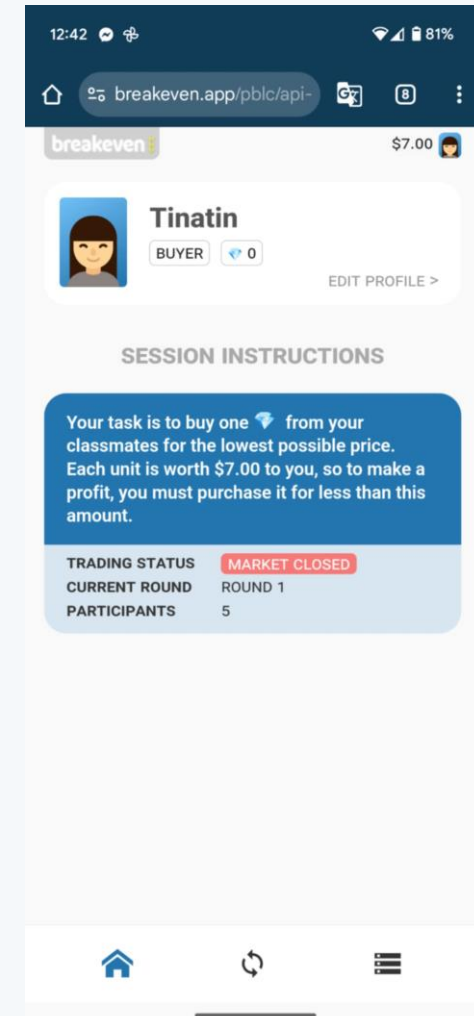
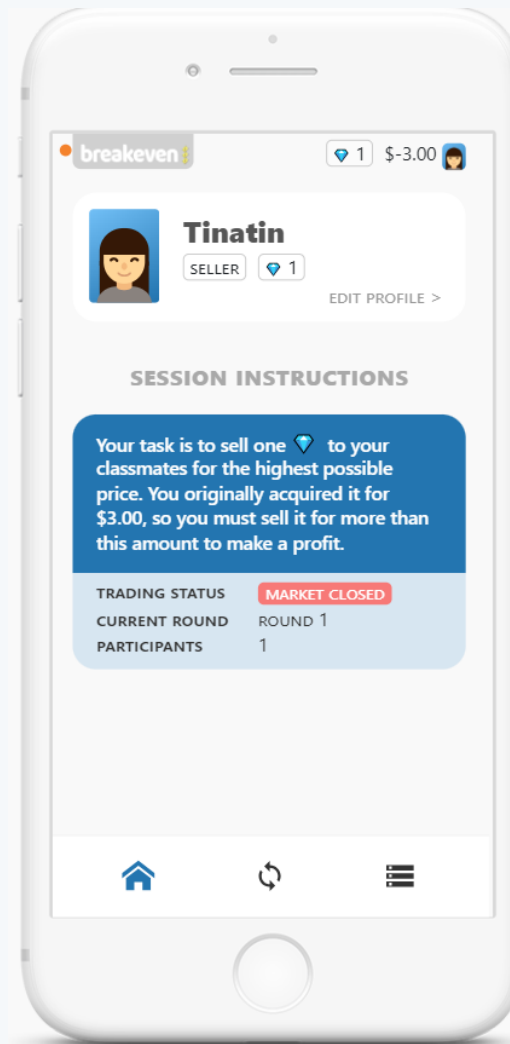
- ტექნოლოგიური პროგრესის მამოძრავებელი
- დაბალი დანახარჯებით წარმოება
- მრავალფეროვანი, ხარისხიანი საქონელი დაბალ ფასად
- ბაზრის მონაწილეების თავისუფალი მოქმედება
- მომხმარებლისთვის თავისუფალი არჩევანი

თამაში „მოთხოვნა და მიწოდება“

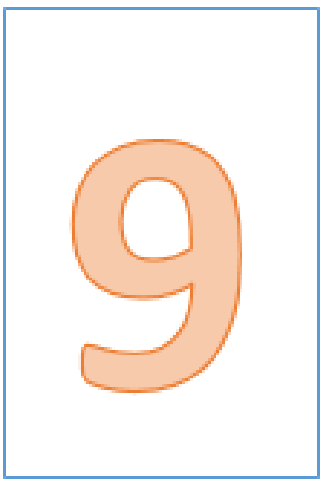
- გახსენით ბრაუზერი და აკრიფეთ:
breakeven.app/h26nq4t
- თქვენი დავალებაა:
 - გამყიდველი (Seller)** - გაყიდოთ 1 ცალი „კრისტალი“ შესაძლო მაღალ ფასად. თქვენ მის ყიდვაში (წარმოებაში) დახარჯული გაქვთ X თანხა, ამიტომ უნდა გაყიდოთ უფრო მაღალ ფასად, ვიდრე ეს თანხაა, რათა გამოიმუშაოთ მოგება.
 - მყიდველი (Buyer)** - იყიდოთ 1 ცალი „კრისტალი“ შესაძლო დაბალ ფასად. თქვენ ეს „კრისტალი“ X თანხად გიღირთ (ან ამდენი თანხა გაქვთ), ამიტომ უნდა იყიდოთ უფრო დაბალ ფასად, ვიდრე ეს თანხაა, რათა დაგროხოთ ფული.

თამაში - „მოთხოვნა და მიწოდება“

- წითელი ბარათები - მყიდველები

- შავი ბარათები - გამყიდველები

ჯგუფური დისკუსია

შეკითხვები

რეკომენდაციები

შესვენება
19:20 – 19:35

ტრენინგი მასწავლებლებისთვის

საკითხი 3: საჯარო და კერძო საკუთრება

საქონლის კლასიფიკაცია

საჯარო საქონელი და მომსახურება

- მისით სარგებლობაში ადამიანებს ხელს ვერ შეუშლით, რადგან ისინი საერთო სარგებლობისაა და ყველას შეუძლია მისი გამოყენება (სხვანაირად რომ ვთქვათ, ეს საქონელი არ არის გამორიცხვადი, ანუ შეუძლებელია მომხმარებლის გამორიცხვა)
- მისი გამოყენება ერთი ადამიანის მიერ არ ზღუდავს მეორე ადამიანის მიერ მის გამოყენებას (სხვანაირად რომ ვთქვათ, ეს საქონელი არ არის მეტოქეობისუნარიანი, ანუ არ არსებობს კონკურენცია (მეტოქეობა) მომხმარებლებს შორის ამ საქონლისთვის).

საჯარო და კერძო საკუთრება

30

საქონლის კლასიფიკაცია

საჯარო საქონელი და მომსახურება

საახალწლო
განათებები

- ყველას შეუძლია მისი ნახვა უფასოდ
- ერთი ადამიანის მიერ მისი ნახვა არ ამცირებს სხვების მიერ მისი ნახვის შესაძლებლობას

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

საქონლის კლასიფიკაცია

კერძო საქონელი და მომსახურება

- მისით სარგებლობა შეგვიძლია ავუკრძალოთ ადამიანებს, თუკი ფულს არ გადაიხდიან (სხვანაირად რომ ვთქვათ, ეს საქონელი **გამორიცხვადია**, ანუ ფასის დაწესებით შეგვიძლია მომხმარებლის გამორიცხვა);
- მისი გამოყენება ერთი ადამიანის მიერ ზღუდავს მეორე ადამიანის მიერ მის გამოყენებას (სხვანაირად რომ ვთქვათ, ეს საქონელი **მეტოქეობისუნარიანია**, ანუ მომხმარებლებს შორის არსებობს კონკურენცია ამ საქონლისთვის).

საქონლის კლასიფიკაცია

კერძო საქონელი და მომსახურება

შოკოლადის
ფილა

- ვერ მიიღებს ადამიანი, თუ ფული არ გადაიხადა
- თუ ერთმა ეს კონკრეტული ფილა იყიდა, სხვა მის ყიდვას ვეღარ შეძლებს

საჯარო და კერძო საკუთრება

33

საქონლის კლასიფიკაცია

კერძოსა და საჯაროს შერწყმა

საერთო რესურსები

ტყის სოკო

- ყველას შეუძლია მისი მოკრეფა უფასოდ

საჯაროს
მახასიათებელი

- რაოდენობა შეზღუდულია, მკრეფავები ერთმანეთს უწევენ კონკურენციას

კერძოს
მახასიათებელი

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

საქონლის კლასიფიკაცია

საერთო რესურსები

- მისით სარგებლობაში ადამიანებს ხელს ვერ შეუშლით, რადგან მისით სარგებლობა უფასოა და ყველას შეუძლია მისი გამოყენება (სხვანაირად რომ ვთქვათ, ეს საქონელი არ არის გამორიცხვადი, ანუ შეუძლებელია მომხმარებლის გამორიცხვა);
- თუმცა, მისი გამოყენება ერთი ადამიანის მიერ ზღუდავს მეორე ადამიანის მიერ მის გამოყენებას (სხვანაირად რომ ვთქვათ, ეს საქონელი მეტოქეობისუნარიანია, ანუ მომხმარებლებს შორის არსებობს კონკურენცია ამ საქონლისთვის).

საჯარო და კერძო საკუთრება

35

საქონლის კლასიფიკაცია

კერძოსა და საჯაროს შერწყმა

კლუბური საქონელი

ფილმის ყურება
კინოთეატრში

- ვერ შევა დარბაზში, თუ ფული არ გადაიხადა

კერძოს
მახასიათებელი

- ერთი ადამიანის მიერ მისი ნახვა არ ამცირებს
სხვების მიერ მისი ნახვის შესაძლებლობას

საჯაროს
მახასიათებელი

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

ინოვაცია

საქონლის კლასიფიკაცია

კლუბური საქონელი

- მისით სარგებლობა შეგვიძლია ავუკრძალოთ ადამიანებს, თუკი ფულს არ გადაიხდიან (სხვანაირად რომ ვთქვათ, ეს საქონელი **გამორიცხვადია**, ანუ ფასის დაწესებით შეგვიძლია მომხმარებლის გამორიცხვა);

- თუმცა, მომხმარებლებს შორის **არ არსებობს** სამომხმარებლო **მეტოქეობა**.

საქონლის კლასიფიკაცია

საჯარო და კერძო საკუთრება

38

კერძო და საჯარო საკუთრება

კერძო საკუთრება - არის უფლება, რაც პირს მოცემულობაზე
ექსკლუზიურ და სრულ კონტროლს აძლევს.

სახელმწიფოს, საზოგადოებრივი ინტერესებიდან გამომდინარე,
შეუძლია ჩამოაყალიბოს კერძო საკუთრებით/ქონებით
სარგებლობის წესები.

საჯარო და კერძო საკუთრება

39

ჯგუფური აქტივობა

საქონლის კლასიფიკაცია

კერძო

საერთო რესურსები

კლუბური

საჯარო

10 წუთი

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

ფინანსები

ჯგუფური აქტივობა - საქონლის კლასიფიკაცია

თევზი ტბაში	ტყის კენკრა	სურსათი	საზ. ტრანსპორტი
სამუშაო იარაღი	მანქანა	მუქნიშანი	პოლიცია
ფეხსაცმელი	ჯარი	კომპიუტერი	ტყე
მუქურები	საძოვარი	ფასიანი TV არხი	სკვერი
ფილმი კინოში	სახანძრო სამს.	ქუჩის განათება	ქუჩები
კერძო მიწა	კერძო სახლი	გასართობი ცენტრი	კონცერტი

საჯარო და კერძო საკუთრება

41

ჯგუფური აქტივობა - საქონლის კლასიფიკაცია

კერძო

საერთო რესურსები

კლუბური

საჯარო

ჯგუფური აქტივობა - საქონლის კლასიფიკაცია

კერძო	საერთო რესურსები	კლუბური	საჯარო
• სურსათი	• თევზი ტბაში	• ფასიანი TV არხი	• ქუჩები
• ტანსაცმელი	• ტყე	• ფილმი კინოში	• ქუჩის განათება
• ფეხსაცმელი	• ტყის კენკრა	• გასართობი ცენტრი	• შუქურები
• მანქანა	• საძოვარი	• კონცერტი	• შუქნიშანი
• კომპიუტერი			• სახანძრო სამსახური
• სამუშაო იარაღი			• პოლიცია
• კერძო მიწა			• ჯარი
• კერძო სახლი			• სკვერი
			• საზ. ტრანსპორტი

ჯგუფური დისკუსია

შეკითხვები

რეკომენდაციები

1 რამ, რაც სიახლე იყო

1 რამ, რაც დაგამახსოვრდათ

1 რამ, რასაც სხვა თვალით შეხედეთ

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

წიგნაღა

გმადლობთ ყურადღებისთვის!